

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

[Redacted]

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

[Redacted]
[Redacted]
M [Redacted]

Datum 28 oktober 2014
Onderwerp Uw Wob-verzoek

Ons kenmerk
576989

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte [Redacted]

In uw brief van 18 augustus 2014, door mij ontvangen op 3 september 2014, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) gevraagd om een overzicht dan wel een rapport dat de urgentie van een drastische reparatie van de Wob beargumenteert, met in achtneming van de volgende gegevens, geldend voor de volledige periode dat de Wob van kracht is:

- het aantal binnengekomen Wob-verzoeken en de daarvoor gemaakte kosten;
- het aantal dwangsommen, met het betaalde bedrag;
- het aantal Wob-verzoeken en dwangsommen met dubieus karakter en hun bedragen;
- het aantal Wob-verzoeken waarin zonder dwangsom de gestelde perioden zijn overschreden;
- het aantal aangiftes, vervolgingen en uitspraken in het kader van fraude door middel van dubieuze Wob-verzoeken;
- hoe dubieuze verzoeken objectief herkend kunnen worden en wie dit bepaalt.

Uw verzoek heeft u ook ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het openbaar ministerie. U geeft aan dat de beantwoording van uw verzoek in samenwerking kan worden gedaan omdat meervoudige beantwoording van dit verzoek overbodig is.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 15 september 2014, kenmerk 560241. In de brief van 29 september 2014, kenmerk 567996, is de beslistermijn met vier weken verdaagd.

Wettelijk kader

Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wob kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame dienst instelling of bedrijf. Een dergelijk verzoek wordt ingewilligd met inachtneming van de uitzonderingsgronden en beperkingen die zijn opgenomen in artikel 10 en 11 van de Wob.

De Wob is niet van toepassing op informatie die al openbaar is gemaakt.

Besluit

Aan uw verzoek kan ik niet voldoen. Ik beschik niet over een overzicht of rapport als door u gevraagd, waarin de door u gevraagde gegevens zijn opgenomen.

Overwegingen

Gebleken is dat u uw verzoek ook heeft ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het openbaar ministerie. Mede omdat u heeft aangegeven dat de beantwoording van uw verzoek in samenwerking tussen de door u aangeschreven bestuursorganen kan worden gedaan is afgesproken dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uw verzoek in meer algemene zin beantwoordt. Voor deze algemene informatie verwijs ik u dan ook naar het besluit van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In mijn besluit wordt uitsluitend ingegaan op informatie die specifiek betrekking heeft op mijn ministerie. Naar aanleiding van uw verzoek aan het openbaar ministerie ontvangt u een afzonderlijk besluit.

Binnen mijn ministerie bestaat geen overzicht of rapport met de door u gevraagde gegevens. Wel heb ik naar aanleiding van uw verzoek de volgende informatie betreffende mijn departement aangetroffen:

- a. Brief van de minister van Veiligheid en Justitie d.d. 4 juli 2012 inzake modernisering van de overheid (Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 29 362, nr. 206), waarbij de jaarrapportage burgerbrieven over 2010 en 2011 van het ministerie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer wordt aangeboden;
- b. Brief van de voorzitter van het College van procureurs-generaal van 9 april 2013 inzake oneigenlijk gebruik van de Wob;
- c. Wob-besluit van de minister van Veiligheid en Justitie d.d. 29 november 2013 waarin het aantal dwangsommen dat in 2012 door mijn ministerie is verbeurd is opgenomen.

Ad a.

Met deze brief werd de jaarrapportage burgerbrieven over 2010 en 2011 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer aangeboden. In deze jaarrapportage zijn de Wob verzoeken die in 2010 en 2011 bij een aantal onderdelen van mijn ministerie zijn binnengekomen opgenomen. Het betreft uitsluitend het kerndepartement en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), de Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening (Justis) en de Raad voor de Kinderbescherming. Voorts is het aantal dwangsommen dat is betaald voor het ministerie en het bedrag daarvan opgenomen. Deze rapportage geeft geen volledig beeld waaraan conclusies kunnen worden verbonden.

Ad b.

In deze brief vroeg de voorzitter van het College van procureurs-generaal mijn aandacht voor oneigenlijke verzoeken op grond van de Wob waarmee het openbaar ministerie, het CJIB en de politie in toenemende mate worden geconfronteerd. In de brief is een overzicht opgenomen van de aantallen Wob-verzoeken die in 2011, 2012 en 2013 (peildatum: 1 april 2013) zijn binnengekomen. Het overzicht heeft uitsluitend betrekking op het CJIB, de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie en de politie (landelijke eenheid).

Ad c.

In dit besluit is het aantal ingebrekestellingen, dwangsombeschikkingen en het aan dwangsommen verbeurde bedrag opgenomen voor een aantal dienstonderdelen die onder mijn departement vallen. Het betreft het cluster van de secretaris-generaal, het cluster van de directeur-generaal Jeugd en Sanctietoepassing, het cluster van de directeur-generaal Politie en het cluster van de directeur-generaal Vreemdelingenzaken. In dit overzicht wordt geen onderscheid gemaakt naar ingebrekestellingen die verband houden met het niet tijdig beslissen op Wob-verzoeken of andere aanvragen. Dit overzicht geeft een te beperkt beeld om er conclusies aan te verbinden.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Datum
28 oktober 2014

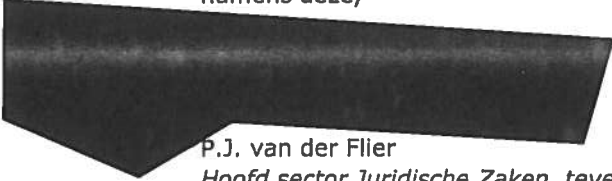
Ons kenmerk
576989

De hiervoor genoemde documenten zijn al openbaar en vallen om die reden niet onder de reikwijdte van de Wob. Om u terwille te zijn heb ik een kopie van deze documenten bij dit besluit gevoegd.

Dit besluit met de daarbij behorende bijlagen zal op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst.

Hiermee vertrouw ik u naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de minister van Veiligheid en Justitie,
namens deze,

P.J. van der Flier
Hoofd sector Juridische Zaken, tevens
Juridisch Adviseur van het Ministerie van
Veiligheid en Justitie

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Veiligheid en Justitie, t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken, Sector Juridische Zaken, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag.

Vergaderjaar 2011–2012

29 362

Modernisering van de overheid

Nr. 206

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juli 2012

In de Kabinetsreactie op het rapport van de Nationale ombudsman «Behandeling burgerbrieven kan behoorlijker» uit 2008, is toegezegd dat er jaarlijks door ieder afzonderlijk departement gerapporteerd zal worden over de afhandeling van

burgerbrieven.

Hierbij bied ik u de jaarrapportage burgerbrieven voor 2010 en 2011 van mijn ministerie aan.

De minister van Veiligheid en Justitie,
I. W. Opstelten

Rapportage burgerbrieven 2010

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Aanvragen

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar	Percentage binnen de basis wettelijke termijn (zonder opschorting) verslagjaar	Percentage afgedaan binnen verdaagde wettelijke termijn	Aantal ontvangen ingebrekestellingen	Aantal betaalde dwangsommen
Kerndepartement		48				
Justis		610 856	83,8%		8	1
CJIB		VROM: Geen aparte registratie	Geen gegevens beschikbaar	Geen gegevens beschikbaar	0	0
		CVZ: 1	--	-	0	0

VROM
Het CJIB behandelt enkel nog aanvragen voor VROM als gevolg van te veel betaalde huursubsidie van voor medio 2007. De verzonden en ontvangen correspondentie wordt als totaal geregistreerd en niet afzonderlijk per aanvraag. Vorderingen van na die tijd worden behandeld door de Belastingdienst. Het aantal dossiers waarover het CJIB nog aanvragen kan ontvangen daalt derhalve ieder jaar.

CVZ
Ook verzorgt het CJIB m.i.v. 2010 de inning van de premies namens CVZ. Aanvragen over de premies worden ter behandeling doorgezonden aan CVZ. Inhoudelijke behandeling van dossiers vinden bij het CJIB alleen plaats bij de eindafrekening. In 2010 is – mede omdat het een nieuwe taak is – slechts 1 aanvraag ontvangen.

Bezwaarschriften

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar	Percentage binnen de basis wettelijke termijn (zonder opschorting) verslagjaar	Percentage afgedaan binnen verdaagde wettelijke termijn	Aantal ontvangen ingebrekestellingen	Aantal betaalde dwangsommen
Kerndepartement		15	6	3	0	0
Justis		981 (+95 adm.broepen WWM)			1 (+8 adm.ber)	3 (bij adm.ber. WWM)
DJI		26				
Uitvoerende dienst CJIB		VROM: 12 CVZ: 0	15%	15%	0	0

VROM:
In 2010 zijn in totaal 12 bezwaarschriften ontvangen inzake VROM en zijn er geen ingebrekestellingen ontvangen. Naast de bezwaarschriften zijn er in 2010 5 beroepschriften behandeld. In 1 geval is het beroepschrift door de rechter gegrond geacht, 1 zaak ligt nog voor uitspraak en de overige 3 zaken zijn ongegrond verklaard. Daarnaast hebben er nog 2 hoger beroep zaken gediend, welke de RvS in beide gevallen «kennelijk niet ontvankelijk» heeft geacht.

Raad voor de Kinderbescherming onbekend (er is geen centrale registratie van de verwerkingstijd bijgehouden)

Klaagschriften

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar	Percentage binnen de basis wettelijke termijn (zonder opschorting) verslagjaar	Verdaagde wettelijke termijn
Kerndepartement		38		
Justis		23 N.o. 1		
DJI		29		
CJIB		N.o.:78 intern: 106 Cie.verzk TK: 2		
Binnen het CJIB kunnen op verschillende wijzen klachten worden ontvangen. Het kan gaan om een interne klacht, een klacht via de Nationale ombudsman of via de verzoekschriftencommissie van de Tweede Kamer.				
Raad voor de Kinderbescherming		263 (+7 N.o.-zaken)		

Andere brieven

Organisatie	Aantal verslagjaar -	Aantal verslagjaar	Gemiddelde behandeltijd verslagjaar
Kerndepartement		2 295	11,6 dag Binnen 6 weken: 97% Binnen 10 weken: 99%
CJIB: Uitvoerende dienst CJIB	173 500	zie hieronder	zie hieronder

Het CJIB ontvangt en verzend jaarlijks tienduizenden brieven van en aan burgers. Het merendeel van de correspondentie vloeit voort uit de Mulder-beschikkingen.

MULDER:

In 2010 zijn er 73 932 brieven ontvangen van betrokkenen met diverse achtergronden. Het gaat in die gevallen om verzoeken om nadere informatie (zoals opvragen van foto's, toelichting op de OLA etc.) of om bezwaarschriften tegen de beschikking die eigenlijk naar het CVOM hadden moeten worden gestuurd.

In 2010 heeft het CJIB 17 028 bezwaarschriften doorgezonden naar het CVOM en de betrokken burger bericht dat het bezwaarschrift is doorgezonden.

STRABIS/TRANSACTIES/OM-AFDOENING

Naast de correspondentie in Mulderzaken, ontving het CJIB 9 880 brieven inzake strafbeschikkingen, 3 300 brieven naar aanleiding van transactievoorstellen en hebben we tevens 17 087 brieven ontvangen in verband met OM-afdoening. Verder zijn nog 67 335 brieven ontvangen met vragen over openstaande vorderingen. Deze laatste betreft zowel brieven die we hebben ontvangen van burgers als van keten-partners.

De gemiddelde afhandeltijd bij deze brieven zijn:

Mulder: 9 werkdagen

Strabis: 7 werkdagen

Transacties: 5 werkdagen

OM-afdoening: 4 werkdagen

Openstaande vorderingen: 8 werkdagen

TERWEE

Bij het innen van schadevergoedingen in Terwee-zaken zijn in 2010 11 094 brieven ontvangen alsmede 1 758 brieven van slachtoffers. Deze brieven hebben een divers karakter zoals verzoeken van slachtoffers om te stoppen met innen, verzoeken om betalingsregelingen door veroordeelden, opvragen van openstaande vorderingen etc. Een gemiddelde behandeltijd van deze brieven is niet te geven in verband met de verschillende karakters van de brieven die zijn ontvangen.

ONTNEMINGSMAATREGELEN

Het CJIB heeft in 2010 4 351 brieven geregistreerd die zijn binnengekomen bij onze afdeling die zich bezig houdt met ontnemingszaken. Deze registratie bevat de totale omvang van de correspondentie waaronder die van burgers, keten-partners of andere belanghebbenden.

WSNP/MSNP/Faillissementen

In 2010 zijn 63 998 brieven ontvangen bij de afdeling die WSNP/MSNP/Faillissement-dossiers behandelt. Dergelijke dossiers zijn bewerkelijk en bevatten per dossier vele brieven van of namens de betrokkene.

Raad voor de Kinderbescherming	onbekend	10 burgerbrieven per post + 100 «burgerbrieven» via de site www.kinderbescherming.nl (gemiddelde reactietijd 1 week)
--------------------------------	----------	--

Wob-verzoeken

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar	Percentage binnen de basis wettelijke termijn (zonder opschorting) verslagjaar	Percentage afgedaan binnen verdaagde wettelijke termijn	Percentage afgedaan binnen verdaagde wettelijke tweede termijn	Aantal ontvangen ingebrekestellingen	Aantal betaalde dwangsommen
Kerndepartement		87	onbekend				
Justis		22	87,5%				
Uitvoerende dienst: CJIB		13	46,7%	20%	n.v.t.	0	0
Raad voor de Kinderbescherming		0					

In 2010 ontving het CJIB 13 WOB-verzoeken en heeft zij 15 verzoeken afgehandeld. Van deze 15 verzoeken, waren 4 dossiers ontvangen in 2009. Aan het eind van 2010 lagen nog 2 wob-verzoeken ter behandeling (ontvangen op 17/12/2010 resp. 29/12/2010).

Totaal aantal betaalde dwangsommen voor het ministerie: 5

Totaal van het bedrag aan betaalde dwangsommen voor het ministerie:
€ 1 720

Rapportage burgerbrieven 2011**Aanvragen**

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar 2011	Percentage binnen de basis wettelijke termijn (zonder opschorting) verslagjaar	Percentage afgedaan binnen verdaagde wettelijke termijn	Aantal ontvangen ingebrekestellingen	Aantal betaalde dwangsommen
Kerndepartement (subsidie)		86				
DJI:		0				
Uitvoerende dienst: Justis		621 491	86,5%		5	0
Uitvoerende dienst : CJIB						
		VROM: Geen aparte registratie	Gegevens hiervoor niet beschikbaar	Gegevens hiervoor niet beschikbaar	Geen	Geen
		CVZ: 220 (wanbetaling) 93 (onverzekerd)	-	-	Geen	Geen

VROM

Het CJIB behandelt enkel nog aanvragen voor VROM als gevolg van te veel betaalde huursubsidie van voor medio 2007. De verzonden en ontvangen correspondentie wordt als totaal geregistreerd en niet afzonderlijk per aanvraag. Vorderingen van na die tijd worden behandeld door de Belastingdienst. Het aantal dossiers waarover het CJIB nog aanvragen kan ontvangen daalt ieder jaar en zal de uitvoering van deze taak na 2012 worden beëindigd.

CVZ

Ook verzorgt het CJIB m.i.v. 2010 de inning van de premies namens CVZ. Aanvragen over de premies worden ter behandeling doorgezonden aan CVZ. Inhoudelijke behandeling van dossiers vindt bij het CJIB alleen plaats bij de eindafrekening. Daarnaast is sinds 2011 aanschrijving van onverzekerden gestart. De registratie van aanvragen is sinds medio 2011 actief. De hierboven genoemde cijfers zijn derhalve over een deel van het jaar.

Bezwaarschriften

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar 2011	Percentage binnen de basis wettelijke termijn (zonder opschorting) verslagjaar	Percentage afgedaan binnen verdaagde wettelijke termijn	Aantal ontvangen ingebrekestellingen	Aantal betaalde dwangsommen
Kerndepartement		33				
DJI		16				
Uitvoerende dienst Justis		857			5	0
Raad voor de Kinderbesch		10			0	0
Uitvoerende dienst CJIB		VROM: 4 CVZ: 1	25% 100%	50% 100%	Geen Geen	Geen Geen

De werkzaamheden voor VROM eindigen in 2012.

Bezwaarschriften:

Alle bezwaarschriften worden centraal behandeld door de afdeling Juridisch Advies om te waarborgen dat een volledige en onafhankelijke herbeoordeling kan plaatsvinden.

Klaagschriften

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar 2011	Percentage binnen de basis wettelijke termijn (zonder opschorting) verslagjaar	Verdaagde wettelijke termijn
Kerndepartement		3	1	2
Dienst Justis		24		
Raad voor de Kinderbesch		198		
DJI		29		
CJIB		5 Interne klachtregeling 136 Verzoekschriften Tweede Kamer Cie: 1	45%	29%

Binnen het CJIB kunnen op verschillende wijzen klachten worden ontvangen. Het kan gaan om een interne klacht, een klacht via de Nationale Ombudsman of via de verzoekschriftencommissie van de 2^e kamer. In deze rapportage zijn deze drie soorten klachten afzonderlijk gerapporteerd (zie cijfermatige onderbouwing hierboven).

Andere brieven

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar 2011	Gemiddelde behandeltijd verslagjaar
Kerndepartement		3 726	Binnen 6 wkn: 95,6% Binnen 10 wkn: 98,9%
DJI:		104	
Raad voor de Kinderbesch			5 brieven per post 219 publieksvragen 1 week Via website

Uitvoerende dienst CJIB

Het CJIB ontvangt en verzend jaarlijks tienduizenden brieven van en aan burgers. Het merendeel van de correspondentie vloeit voort uit de Mulder-beschikkingen.

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar 2011	Gemiddelde behandel­tijd verslagjaar
MULDER:			
In 2010 zijn er 59 668 brieven ontvangen van betrokkenen met diverse achtergronden. Het gaat in die gevallen om verzoeken om nadere informatie (zoals opvragen van foto's, toelichting op de OLA etc.) of om bezwaarschriften tegen de beschikking die eigenlijk naar het CVOM hadden moeten worden gestuurd.			
In 2011 heeft het CJIB 9 772 bezwaarschriften doorgezonden naar het CVOM en de betrokken burger bericht dat het bezwaarschrift is doorgezonden.			
GELDBOETE/TRANSACTIES/OM-AFDOENING			
Naast de correspondentie in Mulderzaken, ontving het CJIB 6 511 brieven inzake geldboetes, 2 297 brieven naar aanleiding van transactievoorstellen en hebben we tevens 2 773 brieven ontvangen in verband met OM-afdoening. Verder zijn nog 45 415 brieven ontvangen met vragen over openstaande vorderingen en 23 509 in het kader van NVVK. Deze laatste betreft zowel brieven die we hebben ontvangen van burgers als van keten-partners.			
De gemiddelde afhandeltijd bij deze brieven zijn:			
Mulder: 10 werkdagen			
Strabis: 8 werkdagen			
Transacties: 5 werkdagen			
OM-afdoening: 4 werkdagen			
Openstaande vorderingen: 10 werkdagen			
TERWEE			
Bij het innen van schadevergoedingen in Terwee-zaken zijn in 2010 10 446 brieven ontvangen. Deze brieven hebben een divers karakter zoals verzoeken van slachtoffers om te stoppen met innen, verzoeken om betalingsregelingen door veroordeelden, opvragen van openstaande vorderingen etc. Een gemiddelde behandelingstijd van deze brieven is niet te geven in verband met de verschillende karakters van de brieven die zijn ontvangen.			
ONTNEMINGSMAATREGELEN			
Het CJIB heeft in 2011 4 853 brieven geregistreerd die zijn binnengekomen bij onze afdeling die zich bezig houdt met ontnemingszaken. Deze registratie bevat de totale omvang van de correspondentie waaronder die van burgers, keten-partners of andere belanghebbenden.			
WSNP/MSNP/Faillissementen			
In 2011 zijn 65 311 brieven ontvangen bij de afdeling die WSNP/MSNP/Faillissement-dossiers behandelt. Dergelijke dossiers zijn bewerkelijk en bevatten per dossier vele brieven van of namens de betrokkene.			
Inspectie			

Wob-verzoeken

Organisatie	Aantal verslagjaar -1	Aantal verslagjaar 2011	Percentage binnen de basis wettelijke termijn (zonder opschorting) verslagjaar	Percentage afgedaan binnen verdaagde wettelijke termijn	Percentage afgedaan binnen verdaagde wettelijke tweede termijn	Aantal ontvangen ingebrekestellingen	Aantal betaalde dwangsommen
Kerndepartement		116					
Uitvoerende dienst: CJIB		75	66,7%	24%	n.v.t.	7	3

In 2011 ontving het CJIB 75 WOB-verzoeken. Hiervan zijn 50 verzoeken binnen de wettelijke termijn afgedaan en zijn 25 zaken verdaagd. Van de verdaagde zaken zijn er in totaal 7 zaken buiten de termijn gelopen.
Raad voor de Kinderbesch 1

Totaal aantal betaalde dwangsommen : 5

Totaal van het bedrag aan betaalde dwangsommen: € 3 330,=

Openbaar Ministerie

College van procureurs-generaal

Voorzitter

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag.

Minister van Veiligheid en Justitie

Postbus 20301

2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Prins Clauslaan 16

2595 AJ Den Haag

Telefoon +31 (0)70 339 96 00

telefax +31 (0)70 339 98 54

Onderdeel	Bestuurlijke en Juridische zaken
Contactpersoon	[REDACTED]
Doorkiesnummer(s)	070 3399810
Datum	9 april 2013
Ons kenmerk	PaG/BJZ/43263
Bijlage(n)	1
Onderwerp	Oneigenlijk gebruik van de Wob

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Geachte heer Opstelten,

In deze brief vraag ik uw aandacht voor oneigenlijke verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) waarmee het Openbaar Ministerie (OM) en zijn ketenpartners Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) en de Politie in toenemende mate worden geconfronteerd.¹

De afgelopen jaren ontvangen verschillende bestuursorganen meer en meer Wob-verzoeken, zo ook het OM en zijn ketenpartners. Het is de verwachting dat ondanks alle investeringen op dit terrein, het aantal alleen nog maar zal toenemen en daarmee ook de onevenredige belasting zal toenemen van de beperkt beschikbare middelen die het OM en de ketenpartners ter beschikking staan. Via deze brief, waaraan de hiervoor genoemde ketenpartners een bijdrage hebben geleverd, wil ik hierover bij u mijn verontrusting uitspreken.

¹ In de onderhavige brief zal met name worden ingegaan op Wob-verzoeken die worden ingediend naar aanleiding van door het CJIB verzonden beschikkingen. Dit neemt niet weg dat ook veel andere soorten Wob-verzoeken worden ingediend.

Inleiding

Met name sinds de invoering in 2009 van de Wet dwangsom en beroep niet tijdig beslissen² (hierna: Wet dwangsom) worden OM en ketenpartners geconfronteerd met een drastische toename van het aantal Wob-procedures.

Waar de Wob in het verleden bijna uitsluitend is gebruikt door personen die een bestuurlijke kwestie onderzoeken en daarover informatie openbaar willen maken, wordt de Wob tegenwoordig veel gebruikt door burgers die betrokken zijn in rechterlijke procedures en met het oog daarop informatie wensen te krijgen over deze procedure. Het meest voorkomend zijn Wob-zoeken van personen aan wie door het CJIB een beschikking is opgelegd op grond van de Wet administratief-rechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv). Daarnaast komt het steeds vaker voor dat de Wob wordt gebruikt om zoveel mogelijk dwangsommen te incasseren.

Hieronder zal ik nader ingaan op het doel van de wetgever bij de Wob en de Wet dwangsom en de zichtbare uitwassen van de Wob. Vervolgens zal ik ingaan op de noodzaak dit probleem aan te pakken op een andere wijze dan tot op heden is gebeurd en welk voorstel het OM en ketenpartners daarbij in gedachten hebben, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan het informatierecht van de burger.

Doel van de wetgever bij de Wet openbaarheid van bestuur

De Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob) is in 1980 in werking getreden ter bevordering van de "goede en democratische bestuursvoering". De wet was gebaseerd op adviezen van de in 1970 ingestelde Commissie Biesheuvel³ die in het rapport "Openbaarheid openheid" de volgende aanbeveling deed:

"De openbaarheid van overheidshandelen wordt vastgelegd in een wet openbaarheid van bestuur, en wel in deze zin dat de organen van de centrale overheid worden verplicht informatie te verstrekken over het gevoerde en te voeren bestuur en de burger het recht krijgt op informatie daarover".

² Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen van 28 augustus 2009, in werking getreden op 1 oktober 2009.

³ Commissie heroriëntatie overheidsvoorlichting.

Het doel van Wob was derhalve de burger te informeren over het 'te voeren bestuur' en geeft daarmee invulling aan artikel 110 van de Grondwet, waarin staat dat de overheid bij de uitvoering van haar taak openbaarheid betracht volgens regels bij de wet te stellen.

Teneinde dit doel te bereiken heeft de wetgever de Wob zo ruim mogelijk opgesteld. Zo is een Wob-verzoek vormvrij (en kan dit zelfs mondeling worden ingediend) en hoeft de indiener daarvoor geen belang te noemen. Het bestuursorgaan dient dan ook altijd te beslissen op een ingediend Wob-verzoek, ongeacht de hoeveelheid Wob-verzoeken die door iemand wordt ingediend en de inhoud van het verzoek. De enige eis die wordt gesteld, is dat de informatie een 'bestuurlijke aangelegenheid betreft' en is neergelegd in documenten. Uit de jurisprudentie blijkt echter dat begrippen als 'bestuurlijke aangelegenheid' en 'documenten' ruim moeten worden opgevat zodat verzoeken om informatie bij de overheid bijna altijd onder het bereik van de Wob vallen. Het uitgangspunt van de wetgever is dat informatie 'openbaar is tenzij...' wat er in de praktijk op neer komt dat informatie alleen kan worden geweigerd als sprake is van de wettelijk (limitatief) genoemde weigeringsgronden en beperkingen. Voor Wob-verzoeken die onduidelijk zijn, geldt daarbij bovendien de eis dat de overheid de burger behulpzaam dient te zijn bij het indienen van Wob-verzoeken.

Wet dwangsom

Teneinde het bestuursorgaan te stimuleren om burgers die aanvragen indienen tijdig te informeren, is de Wet dwangsom ingesteld. Daarbij is ook bepaald dat de Wob onder het bereik valt van de Wet dwangsom, waarbij de toenmalige beslistermijn is verlengd van twee naar vier weken. Indien de wettelijke beslistermijn van vier weken⁴ wordt overschreden, kan de aanvrager het bestuursorgaan een ingebrekestelling sturen, waarna het bestuursorgaan (als twee weken zijn verstreken zonder dat op het verzoek is beslist) automatisch een dwangsom verbeurt van maximaal €1.260,-. Ook de ingebrekestelling is in beginsel vormvrij, zodat iedere brief die herinnert aan een lopend verzoek waarop niet tijdig is beslist, in beginsel als ingebrekestelling dient te worden aangemerkt.

⁴ Te verdagen met vier weken.

Belang van de Wob

Zonder enige twijfel vervult zowel de Wob als de Wet dwangsom een belangrijke functie.

Immers, op basis van de Wob informeert de overheid de burger zowel actief (door informatie via folders en websites) als passief (op verzoek). Daarnaast speelt de Wob een belangrijke rol bij de bevordering van een transparante en integere overheid doordat journalisten en/of andere personen met een beroep op de Wob (vermeende) misstanden van de overheid kunnen onderzoeken en kwesties aan de kaak kunnen stellen. Een wet die openbaarheid van overheidsinformatie als uitgangspunt heeft, is dan ook van essentieel belang in een goed functionerende rechtsstaat.

Het zelfde geldt voor de Wet dwangsom die moet voorkomen dat rechtszoekende burgers te lang in het ongewisse blijven over beslissingen waarbij zij afhankelijk zijn van de overheid en een groot belang hebben bij spoedige besluitvorming (te denken valt hierbij aan uitkeringen en vergunningen). Het is dan ook goed dat de wetgever middels de Wet dwangsom de overheid tot voortvarend handelen heeft willen stimuleren.

Het belang van de Wob voor een goed functionerende rechtsstaat neemt echter niet weg dat de meeste verzoeken die bij het OM en CJIB worden ingediend afkomstig zijn van burgers naar aanleiding van door het CJIB verzonden beschikkingen.⁵ Het betreft beschikkingen, meestal boetes voor lichte (verkeers)overtredingen, waartegen bij de Centrale Verwerking OM (CVOM) administratief beroep wordt ingesteld en mensen ten behoeve van die procedure het OM willen dwingen bepaalde documenten te verstrekken.

Het is vaststaande jurisprudentie dat dergelijke administratieve beroepsprocedures ook zijn aan te merken als een bestuurlijke aangelegenheid zodat ze vallen onder de werking van de Wob.⁶

⁵ Bij de politie worden ook zeer grote aantallen Wob-verzoeken ingediend die op andere informatie zien. Daarop wordt in het bestek van deze brief niet nader ingegaan, maar de problematiek is vergelijkbaar.

⁶ Zie de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 15 juni 2005 met vindplaats LJN AT7485.

Daarnaast biedt de Wob ook geen weigeringsgronden om openbaarmaking van deze informatie (als betrokkene zelf instemt met openbaarmaking) te weigeren. Los daarvan, gaat het meestal om informatie die de overheid direct verstrekt en betreft het documenten die zelfs op andere wijze dan via de Wob vrij beschikbaar is voor burgers. Het gaat er dan ook bij OM en ketenpartners niet om deze informatie te weigeren, maar om paal en perk te stellen aan het oneigenlijk gebruik van de Wob omdat dit leidt tot een onevenredige belasting van het ambtelijk apparaat. Een relevante groep burgers kiest er namelijk voor om, ondanks dat andere informatiekanalen beschikbaar zijn, een beroep te doen op de Wob, omdat de Wob onderhevig is aan de Wet dwangsom en de overheid verplicht is om Wob-verzoeken intern door te zenden aan andere bestuursorganen als het zelf niet over de gevraagde documenten beschikt. Zo leidt het indienen van één verzoek bij, bijvoorbeeld, de CVOM al snel tot procedures bij de CVOM (voor het zaakoverzicht), de politie (voor de foto, het ijkrapport) en het CJIB (voor onderbouwing van de administratiekosten) zodat bij niet tijdig beslissen op deze verzoeken in het, voor Wob-verzoekers, meest gunstige geval drie maal de maximale dwangsom van €1.260,- wordt verbeurd.

Investerings

Het OM en ketenpartners erkennen het belang dat de burger heeft bij het (tijdig) verkrijgen van informatie. Om die reden hebben OM en ketenpartners aanzienlijk geïnvesteerd om Wob-verzoeken zo goed mogelijk (en binnen de gestelde termijnen) af te doen.

Ten aanzien van de CVOM — het dienstonderdeel van het OM dat belast is met de zogenaamde feitgecodeerde⁷ en gestandaardiseerde zaakstromen — geldt dat daar een volledig Wob-bureau is ingericht dat bestaat uit meer dan 20 personeelsleden die zich uitsluitend bezighouden met de behandeling van Wob-verzoeken (alsmede de behandeling van bezwaar- en beroepschriften op grond van de Wob). Daarnaast hebben politie en CJIB veel gedaan om informatie actief op hun websites openbaar te maken.

⁷ Het betreft hier voornamelijk beroepen tegen de Wobv-beschikking (ter zake van lichte verkeersovertredingen), verzetten en beoordelingen in feitgecodeerde, eenvoudige, strafzaken zoals het verzet tegen een strafbeschikking voor bijvoorbeeld een overlastfeit.

Zo zijn bijvoorbeeld veel NMI-verklaringen (in de volksmond ijkrapporten) van meetmiddelen op internet gepubliceerd^B en geeft het CJIB uitgebreid informatie op haar website over CJIB-beschikkingen, waaronder de onderbouwing van de administratiekosten. Daarnaast wordt gewerkt aan een zogenaamd burgerportaal, waar mensen met behulp van hun DigiD-code administratief beroep kunnen instellen.

Bovengenoemde investeringen worden op dit moment grotendeels voldaan uit bestaande middelen en personele inzet. Dit betekent concreet dat de inzet van die middelen en mensen ten koste gaat van de inzet voor overige taken. De Wob vergt hierdoor niet alleen een enorme tijdsinvestering, maar de kosten daarvan zijn inmiddels ook zo hoog dat hierdoor een onevenredig beroep wordt gedaan op de beperkte capaciteit die het OM en zijn ketenpartners ter beschikking staan om tal van andere belangrijke doelstellingen te realiseren. De omstandigheid dat binnen de overheid flink moet worden bezuinigd, wringt hier des te meer.

Uitwassen

Deze investeringen kunnen echter niet voorkomen dat er mensen zijn die doelbewust Wob-verzoeken indienen met het enkele doel aan die procedure te verdienen. Die groep burgers hanteert daarbij een werkwijze die erop is gericht om Wob-verzoeken in de ambtelijke molen te laten verzanden, waardoor termijnen niet worden gehaald en dwangsommen moeten worden betaald. Hoewel de oplossing ogenschijnlijk simpel is — tijdig beslissen voorkomt immers het moeten betalen van dwangsommen — is het tijdig beslissen op oneigenlijke Wob-verzoeken (op een manier die ook de rechterlijke toets kan doorstaan) vaak lastig te realiseren. Zoals blijkt uit de in bijlage 1 opgenomen voorbeelden, zijn oneigenlijke Wob-verzoekers zeer inventief en maken zij gebruik van internetfora (als www.flitsservice.nl) om elkaar op de hoogte te houden van methodes die het meest effectief zijn, in die zin dat ze leiden tot uitkering van dwangsommen.

Illustratief is de website van “de zwarte kip” dat op internet (www.dezwartekip.com) adviseert met teksten als “niet tobben, lekker wobben” en

“samen staan we sterk, aan u verdient de overheid geen cent, maar andersom wel, tot wel duizenden euro's per boete. Zie hier de instructie hoe wij samen die misse mannetjes een koekje van eigen deeg geven”.

^B Zie bijvoorbeeld: <http://www.politie.nl/mijn-buurt/08/wob/nmi-verklaringen.html>

Uit dergelijke teksten (die ook op tal van andere internetsites te vinden zijn) blijkt eens te meer dat een toenemend aantal burgers niet zit te wachten op een goede behandeling van hun Wob-verzoek, maar juist het tegendeel beoogt omdat alleen dan de uitkering van een dwangsom kan worden bereikt. Dit bleek onder meer toen "De Zwarte Kip" op 12 maart jl. het volgende bericht twitterde:

"Wob-tip: 1e wob-verzoek voortaan niet naar CVOM, maar naar CJIB. CVOM heeft nl. sinds kort aparte afdeling waar dus massaal wordt afgehandeld".

De wens om aan één Wob-procedure zo veel mogelijk geld te verdienen en een dergelijk verzoek zo optimaal mogelijk te benutten, verklaart ook de werkwijze dat personen elkaar in procedures bijstaan teneinde een vergoeding voor verleende rechtsbijstand te kunnen verkrijgen en vaak wordt aangedrongen op het organiseren van een hoorzitting (ook wanneer standpunten herhaaldelijk zijn uitgewisseld) omdat daarvoor één punt proceskostenvergoeding kan worden berekend. Daarnaast komt het steeds vaker voor dat bijstandsverleners naar de rechter gaan alleen om de toegekende proceskostenvergoeding aan te vechten. Het gaat dan om eenvoudige zaken waarin de zaak als 'zeer licht' is gewaardeerd, waardoor slechts 25% van het forfaitair tarief wordt uitbetaald.

De mogelijkheid om per Wob-verzoek (dwangsom vermeerderd met proceskostenvergoeding) ruim €2.000,- te verdienen is daarmee een belangrijke oorzaak voor de toename van het aantal Wob-verzoeken.

Aantallen

Het aantal Wob-verzoeken is de laatste jaren dan ook enorm toegenomen.

	2011	2012	2013
CJIB	> 50	> 3.000	540 (peildatum 1-4-13)
CVOM ⁹	> 8.000	> 14.000	> 6.000 (peildatum 3-4-13) 33.000 zaken uitstroom is de prognose.
Politie (landelijke eenheid) ¹⁰	> 17.000	> 29.000	> prognose: 42.000

⁹ Voor de onderhavige brief is alleen uitgegaan van Wob-verzoeken die door de CVOM worden ontvangen. Het aantal Wob-verzoeken dat door het totale OM is ontvangen, ligt daardoor hoger.

Het aantal dwangsommen dat moet worden uitgekeerd in verband met het niet tijdig beslissen op deze Wob-verzoeken is daarmee eveneens fors te noemen. In mijn brief aan mevrouw [REDACTED] van uw departement van 13 december 2012 (met kenmerk PaG/BJZ/41771) is reeds aangegeven dat de CVOM in 2012 meer dan € 120.000,- aan dwangsommen heeft betaald aan Wob-verzoekers.

De meeste Wob-verzoeken in de hierboven genoemde tabel zijn afkomstig van personen die in een enkele zaak (bijvoorbeeld een verkeersovertreding) één verzoek indienen met verschillende onderdelen. Hoewel deze verzoeken doorgaans eenvoudig zijn af te handelen, gaat het om grote aantallen die evengoed aangemerkt kunnen worden als oneigenlijk gebruik van de Wob omdat voor het verkrijgen van de gevraagde informatie ook andere (meer geëigende) kanalen openstaan. Daarnaast is een beperkt deel van de aantallen in de lijst, afkomstig van de hiervoor bedoelde groep (beroeps)wobbers die de Wob inzet om hieraan te verdienen. Met de behandeling van deze verzoeken gaat zoveel tijd gemoeid dat vertraging optreedt bij de zowel de behandeling van deze verzoeken als bij de afhandeling van de hiervoor omschreven eenvoudige Wob-verzoeken.

Fax

Een belangrijk communicatiemiddel dat door Wob-verzoekers wordt gebruikt is de digitale fax. Met een druk op de knop worden vanuit de computer van de Wob-verzoeker tientallen faxen verzonden naar faxapparaten van bestuursorganen. Dit gebeurt vaak gedurende de weekenden en in de avonduren omdat Wob-verzoekers weten dat er op die momenten niet gewerkt wordt zodat medewerkers de volgende werkdag grote stapels Wob-verzoeken aantreffen op faxen van verschillende afdelingen van één bestuursorgaan, wat fouten in de hand werkt. Deze laagdrempelige manier van het indienen van Wob-verzoeken (beschikbaar op elk gewenst moment, waarvoor nauwelijks kosten worden gemaakt en altijd een succesvol verzendrapport oplevert) draagt zeker bij aan de hoeveelheid verzonden Wob-verzoeken.

Verschillende bestuursorganen zijn er om die reden inmiddels toe overgegaan de fax buiten bedrijf te stellen, waardoor er nu al weer berichten circuleren op internet dat Wob-verzoekers beter een faxapparaat van een ánder (niet betrokken) bestuursorgaan kunnen gebruiken omdat het bestuursorgaan op grond van de Wob toch een doorzendplicht heeft.

¹⁰ In dit getal zijn de Wob-verzoeken die zijn ontvangen door de tien regionale eenheden van de politie ten aanzien van verkeersboetes niet opgenomen.

In bijlage 1 is een lange lijst met voorbeelden gegeven van Wob-verzoeken die naar oordeel van het OM en ketenpartners als oneigenlijk kunnen worden aangemerkt omdat ze volledig voorbij gaan aan het doel waarvoor de wetgever de Wob heeft ingesteld.

Misbruik

Op grond van deze voorbeelden kunnen OM en de ketenpartners niet anders concluderen dan dat de Wob (die bedoeld is om de burger te informeren over gevoerd bestuur) in combinatie met de Wet dwangsom door steeds meer mensen wordt ingezet om dwangsommen te verzilveren. Voor die groep personen biedt de wet een 'gat in de markt' hetgeen ook blijkt uit de internetbedrijfjes die de afgelopen jaren zijn ontstaan en die op basis van 'no cure no pay' hun juridische diensten aanbieden ter bestrijding van verkeersboetes. Dat het in die zaken al lang niet meer gaat om de inhoud van het bestreden besluit (de boete) is ook de rechtbank soms pijnlijk duidelijk, zo bleek uit de overweging van de Rechtbank Roermond in het vonnis van 22 juli 2011 (vindplaats LJN BR3105) waarin de proceshouding van gemachtigde Meerts ter discussie stond:

De gemachtigde van eiser heeft, zo begrijpt de rechtbank, op deze poging van verweerder om in algemene zin afspraken te maken, omdat de gemachtigde van eiser in meer zaken dan alleen die van eiser als gemachtigde optreedt, afhoudend gereageerd. Als die toelichting door verweerder juist is, en de rechtbank heeft op voorhand geen reden om daaraan te twijfelen, kan de rechtbank weinig begrip opbrengen voor het standpunt van de bedoelde gemachtigde. Los van allerlei formele discussies van juridische aard komt het de rechtbank voor dat bij een kwestie als deze uiteindelijk vooral de inhoud van het besluit, zijnde een parkeerboete ad € 60,=, onderwerp van discussie zou moeten zijn en dan met name de vraag of die al dan niet terecht is opgelegd. Aan die inhoud wordt in feite niet toegekomen door procedures als de onderhavige te voeren die over van alles gaan behalve over die inhoud en het aangaan van een gesprek over wat wordt gewenst aan informatie kennelijk uit de weg wordt gegaan. Door die handelwijze wordt niet alleen — in de visie van de rechtbank althans — onnodig beslag gelegd op tijd en capaciteit van alle betrokkenen maar wordt ook niet toegekomen aan de daadwerkelijke beoordeling van het (onderliggende) geschil.

Deze constatering ten spijt, lukt het echter zeer zelden om in zaken waarin niet tijdig is beslist, een dwangsom af te houden. Misbruik van procesrecht wordt zelden aangenomen omdat de rechter een beroepschrift beoordeelt op grond van de casus zoals die door de burger wordt voorgelegd (het niet beslissen in één verzoek) en de daarbij niet of nauwelijks oog is voor de wijze waarop die burger het bestuursorgaan overlaadt met tientallen andere Wob-verzoeken.

Door de brede werking van de Wob en de geringe eisen die worden gesteld aan het indienen van verzoeken op grond van die wet, heeft de rechter weinig handvatten om oneigenlijk gebruik aan te pakken.¹¹ Een, zeldzame, uitzondering betrof de uitspraak van de rechter in kort geding van 21 maart jl. (vindplaats: LJN BZ4905) waarin de voorzieningenrechter overwoog:

4.10. [...] Nu [gedaagde] zelf ter zitting heeft erkend dat hij honderden procedures aanspant "gewoon om te zieken" is de conclusie gerechtvaardigd dat [gedaagde] zijn bevoegdheid gebruikt met geen ander doel dan de gemeente Dordrecht te schaden. Dit blijkt ook uit de onder rov. 2.4 en 2.5 aangehaalde brieven van [gedaagde]. Dit levert misbruik van bevoegdheid op. [...]

4.12. Aan het oordeel dat sprake is van misbruik van bevoegdheid dragen verder bij de statistische gegevens die de gemeente Dordrecht heeft overgelegd. In 2012 heeft [gedaagde] ingediend: 791 bezwaarschriften. [...] - 467 Wob-verzoeken ([...]- 41 handhavingsverzoeken. [...] In totaal lopen er volgens de gemeente Dordrecht nu 2247 procedures. [...]

4.14. Als [gedaagde] niet slechts het oogmerk heeft om te "zieken", maar, zoals uit zijn verweer valt op te maken, mede om het bestuurlijk en ambtelijk apparaat van de gemeente Dordrecht onevenredig te belasten en de gemeente Dordrecht aldus te dwingen haar -wettelijk en democratisch gelegitimeerde- beleid tot bestrijding van illegale kamerverhuur op te geven, dan nog is steeds sprake van misbruik van bevoegdheid.

¹¹ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Rechtbank Den Bosch van 15 mei 2012 (vindplaats LJN: BW6412) waarin de rechtbank weliswaar kennis nam van het standpunt van het OM dat "eiser al vele Wob-verzoeken had ingediend, dat dergelijke verzoeken soms 'verkap't worden gedaan, dat eiser gebruik maakt van onjuiste faxnummers en zijn correspondentie niet specificeert" maar desondanks oordeelde dat geen sprake was van misbruik van procesrecht nu de geschetste situatie niet "in dit geval" aan de orde was.

Een gemeente beschikt nu eenmaal over gelimiteerde middelen en mensen, waardoor aannemelijk is dat de grote aandacht die [gedaagde] van de gemeente Dordrecht vergt ten koste gaat van andere taken die de gemeente uitoefent, dan wel een ongerechtvaardigde uitbreiding zou vergen van het bestuursapparaat, waarvan de kosten moeten worden voldaan uit gemeenschapsgeld.

De situatie zoals hierboven beschreven, waarin de Wob-verzoeker voor de rechter ruiterslijk erkent dat hij zijn verzoek indient om de overheid 'te zieken' komt zelden voor zodat bestuursorganen met lede ogen moeten aanzien dat een groep burgers geld verdient met het indienen van verzoeken, waarmee het doel van de Wob al lang niet meer wordt gediend.

Ook de Nationale ombudsman heeft zich uitgesproken tegen de Wob als middel om de burger te informeren. Ik verwijs u hiervoor naar de inbreng van de Nationale Ombudsman tijdens de hoorzitting bij de Tweede Kamer op 29 september 2011 waarin de Nationale ombudsman ervoor pleit de Wob af te schaffen en openbaarmaking van informatie primair te beoordelen vanuit behoorlijk bestuur en niet vanuit een juridisch perspectief. Tijdens deze hoorzitting heeft de Nationale ombudsman aangegeven dat de Wob een bron vormt van onnodige, kostbare en tijdrovende procedures.

Anti-misbruikwet

Signalen dat de Wob kan leiden tot oneigenlijk gebruik hebben ertoe geleid dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in een brief van 31 mei 2011 voorstellen heeft gedaan om misbruik te voorkomen.¹² Thans is bij de Kamer een wetsvoorstel aanhangig¹³ (Wet aanpassing Wob) dat misbruik van de Wob beoogt te voorkomen. Ondanks dat de in bijlage 1 genoemde voorbeelden van Wob-verzoeken vallen onder de categorieën die de minister aanduidt als oneigenlijk gebruik van de Wob, heeft de wetgever — om overigens begrijpelijke redenen — ervoor gekozen

¹² Kamerstuk 32802, nr. 1. De vormen van oneigenlijk gebruik van de Wob die de minister toen noemde, zijn: verzoeken gericht op het verdienen van geld aan de Wob door middel van inning van proceskosten of inning van een dwangsom bij niet tijdig beslissen, verzoeken gericht op het frustreren en/of vertragen van een bestuursorgaan en verzoeken die voortkomen uit een obsessief streven naar openbaarmaking.

¹³ Wijziging van de Wet openbaarheid van bestuur in verband met aanvullingen inzake onredelijke en omvangrijke verzoeken, inzake bijzondere verstrekkingen alsmede inzake hergebruik en in rekening te brengen vergoedingen (Wet aanpassing Wob)

misbruik van de Wob niet zondermeer aan te nemen. Van oneigenlijk gebruik wordt slechts uitgegaan als aan bepaalde voorwaarden is voldaan.

Zo voorziet het voorgestelde artikel 3a van de Wet aanpassing Wob in een regeling dat een Wob-verzoek als "kennelijk onredelijk" buiten behandeling kan worden gelaten als de verzoeker weigert om het Wob-verzoek te preciseren of wanneer een Wob-verzoek kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van informatie.

Dat van dat laatste niet al te snel mag worden uitgegaan blijkt uit de tekst van de Memorie van Toelichting waarin staat:

Eén enkel aspect dat leidt tot een vermoeden van dat het verzoek niet op informatie is gericht, zal doorgaans onvoldoende zijn om een verzoek aan te merken als onredelijk. Meerdere aspecten, veelal in samenhang met elkaar, zullen pas kunnen leiden tot de overtuiging bij het bestuursorgaan dat er sprake is van een verzoek dat niet gericht is op informatie. [...] Van verzoeken om (schijnbaar) irrelevante informatie, verzoeken naar aanleiding van een verkeersboete, verzoeken tot informatie over 'alles' over een bepaald project, verzoeken met het doel om te publiceren op websites, verzoeken om informatie over derden (zoals concurrenten van de verzoeker of bureaus waarmee verzoeker een conflict heeft), en verzoeken die door het bestuursorgaan als bedrijfsgevoelig worden ervaren (zoals dossiers van strafzaken, primaire processtukken, openbare ordedossiers, informatie over werkwijze en kennisniveau van de politie), kan op zichzelf niet gezegd worden dat zij niet op informatie zijn gericht, ook al worden dergelijke verzoeken regelmatig door bestuursorganen als hinderlijk ervaren. Alleen in samenhang met andere aspecten kan het bestuursorgaan tot het oordeel komen dat het de verzoeker helemaal niet is te doen om het verkrijgen van informatie en kan het verzoek als onredelijk buiten behandeling blijven. Is dit oordeel niet te geven, zullen dergelijke verzoeken op grond van het gebruikelijke afwegingskader van de Wob in behandeling moeten worden genomen en beoordeeld.

Het OM komt dan ook tot de conclusie dat de Wob-verzoeken die thans worden ontvangen (en waarvan voorbeelden in de bijlage zijn genoemd) doorgaans niet aan die strenge eisen voldoen, zodat Wet aanpassing Wob naar verwachting geen oplossing biedt voor het geconstateerde misbruik. Bovendien geldt dat voor het aantonen van dergelijk misbruik, telkens een rechterlijke procedure zal moeten worden gestart.

Nu het aanpassen van de Wob ter voorkoming van misbruik al snel stuit op juridische belemmeringen omdat moet worden voorkomen dat de overheid het belang van de verzoeker kan beoordelen (en daarmee de haar niet welgevallige verzoeken kunnen worden afgehouden), dient naar het oordeel van het OM en ketenpartners een andere oplossing te worden gevonden. Daarbij zijn verschillende alternatieven de revue gepasseerd zoals het creëren van een uitputtende openbaarmakingsregeling in de Wahv die de Wob opzij kan zetten, het in rekening brengen van kosten voor de behandeling van Wob-verzoeken (in plaats van de huidige ingewikkelde regeling voor het in rekening brengen van kopieerkosten) of het aanpassen van de huidige Wet dwangsom zodat geen dwangsom wordt verbeurd bij ongegronde aanvragen (in plaats van kennelijk ongegronde bezwaarschriften). Deze alternatieven zullen echter, naar verwachting, niet het gewenste effect bereiken. Juist de personen die het oogmerk hebben om aan de Wob (in combinatie met de Wet dwangsom) te verdienen zullen op zoek gaan naar andere mogelijkheden om de wet te omzeilen en deze mogelijkheden ook telkens vinden.

Een uitputtende openbaarmakingsregeling in de Wahv, zal dan ongetwijfeld leiden tot een 'waterbed-effect' waarbij Wob-verzoekers zich zullen wenden tot andere bestuursorganen. Het vragen van een kostenvergoeding past niet bij het uitgangspunt van de overheid¹⁴ en zal naar verwachting alleen effectief zijn als kosten in rekening mogen worden gebracht voor de *voorbereiding* van een besluit (het vergaren en uitzoeken van de documenten) omdat die kosten vaak veel hoger zijn dan het kopiëren van de uiteindelijk te verstrekken documenten. Een dergelijke maatregel zal echter een nadelig effect hebben omdat hierdoor ook de welwillende burger (of kritische onderzoeksjournalist) ervan wordt weerhouden een Wob-verzoek te doen. De "goeden" zullen dan lijden onder de "kwaden".

Om die reden zien het OM en de ketenpartners vooralsnog meer in de afschaffing de wettelijke dwangsom¹⁵ ten aanzien van verzoeken op grond van de Wob zodat de Wob hierdoor niet meer aantrekkelijk zal zijn voor mensen die hieraan willen verdienen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 12 oktober 2012

¹⁴ Zie ondermeer: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kwaliteit-en-integriteit-overheidsinstanties/vraag-en-antwoord/wat-is-de-wet-openbaarheid-van-bestuur-wob.html>

¹⁵ Het instellen van rechtstreeks beroep bij niet tijdig beslissen, een ander onderdeel van de Wet dwangsom, kan wel gehandhaafd blijven.

echter de Kamer laten weten de Wet dwangsom te willen handhaven nu hierdoor tijdige besluitvorming wordt bereikt en, aldus de minister, weinig knelpunten zijn gesignaleerd. Uit een reactie van de VNG van 29 oktober 2012 bleek echter dat de minister zich op een oud onderzoek (uitgevoerd in de jaren 2010 en 2011) had gebaseerd en de informatie daarin was achterhaald en er wel degelijk knelpunten bestaan, knelpunten die het OM en ketenpartners ook op hun terrein herkennen.

Om die reden wordt in deze brief het afschaffen van wettelijke dwangsom bepleit ten aanzien van de Wob omdat alleen dit een effectieve remedie zal zijn om mensen te weerhouden een Wob-verzoek in te dienen enkel met het doel hieraan te verdienen. Wat overblijft, zijn de Wob-verzoeken van mensen die het niet zozeer te doen is om geld, maar om informatie. Daarmee is de Wob weer in lijn met het doel waarvoor de wet in 1980 is ingevoerd: het verschaffen van informatie over het te voeren bestuur.

Dit alles zal niet ten koste gaan van de informatievoorziening aan de burger. Het spreekt voor zich dat OM en zijn ketenpartners zich onverminderd zullen inzetten op de hierboven ingeslagen weg om burgers optimaal van informatie te voorzien.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van procureurs-generaal,

H.J. Bolhaar

Bijlage 1 — voorbeelden van oneigenlijk gebruik van de Wob

Voorbeelden

- het indienen van bulkverzoeken door bepaalde rechtsbijstandverleners. Deze verzoeken worden gekenmerkt doordat binnen zeer korte tijd (één tot enkele dagen) een zeer grote hoeveelheid Wob-procedures wordt gestart die zien op verschillende CJIB-nummers. Een voorbeeld is het indienen van 1077 Wob-beroepschriften door het kantoor Backx en Ripmeester en 72 beroepszaken door het kantoor B&K-Law;
- het indienen van wob-verzoeken over bagatelzaken. Hierbij kunt u denken aan verzoeken waarin wordt gevraagd of de door de CVOM gebruikte stempel “kopie” met een K of C geschreven moet worden of verzoeken over de verbalisant die de overtreding heeft waargenomen (kan deze schrijven, heeft deze een ogentest ondergaan). Hoewel deze verzoeken ludiek lijken, wil ik benadrukken dat op deze verzoeken officieel dient te worden beslist omdat anders een dwangsom wordt verbeurd;
- het indienen van Wob-verzoeken die, gelet op de omvang van de gevraagde informatie, bedoeld zijn om de vertraging te veroorzaken bij de afhandeling daarvan. Een goed voorbeeld hiervan is een Wob-verzoek waarin de Aanwijzing van het OM over de Wahv integraal was overgetypt door de Wob-verzoeker waarbij aan het einde van elke paragraaf telkens werd gevraagd om alle beschikbare informatie over de totstandkoming van die paragraaf. Een ander voorbeeld is het indienen van een Wob-verzoek over directieoverleggen van de CVOM of verzoeken om de notulen van afdelingen van de CVOM (waaronder het Wob-cluster) waarbij voor elke maand afzonderlijk 1 Wob-verzoek werd ingediend;
- Het CJIB ontving recent een zeer uitgebreid Wob-verzoek van een burger (bekend met het doen van diverse Wob-verzoeken) over alle bij het CJIB aanwezige blusmiddelen;
- het indienen van Wob-verzoeken om informatie te verkrijgen die het mogelijk maakt om nieuwe Wob-verzoeken in te dienen zoals bijvoorbeeld het verzoek om alle faxnummers kenbaar te maken die in gebruik zijn bij de CVOM. Ik merk hierbij op dat de betreffende Wob-verzoeker al gebruik maakt van verschillende faxnummers binnen de CVOM;
- het in kort tijdsbestek faxen van ogenschijnlijk identieke Wob-verzoeken die bij nadere bestudering toch blijken te verschillen doordat ze zien op dezelfde bestuurlijke aangelegenheid, maar verschillende jaren betreffen;

- het gebruik maken van verschillende faxen binnen één bestuursorgaan (ondanks het verzoek om gebruik te maken van dezelfde fax), het niet vermelden van juiste kenmerken (of het vermelden van onvolledige kenmerken);
- het sturen van een algemeen geformuleerde ingebrekestelling waarin slechts verwezen wordt naar “een Wob-verzoek” van een bepaalde datum terwijl betrokkene weet dat hij op die datum meerdere Wob-verzoeken heeft ingediend;
- het sturen van aanvullende verzoeken aan andere postadressen dan het adres waarnaar de verzoeker het oorspronkelijk verzoek zond (of naar een ander adres dan het correspondentieadres dat bij de ontvangstbevestiging was vermeld);
- het indienen van een verzoek waarbij het woord Wob bewust wordt vermeden, of waarbij het verzoek enkel vermeldt op basis van welke wet het verzoek *niet* is gedaan. De gedachte hierachter is dat dan in een later stadium (bij de rechter in het kader van de vordering dwangsom) kan worden betoogd dat de Wob (die vormvrij is) van toepassing was en het bestuursorgaan ten onrechte geen besluit heeft genomen en een dwangsom verbeurt. Opvallend genoeg wordt deze werkwijze vaak gebruikt door professionele Wob-verzoekers die bewust de randen van de wet opzoeken;
- het indienen van één Wob-verzoek met verschillende onderdelen, waarbij later wordt betoogd dat op elk afzonderlijk verzoek een apart besluit had moeten worden genomen zodat bij niet tijdig beslissen ook de dwangsom met dat aantal moet worden vermenigvuldigd. Deze methode is veel gebruikt door mr. Zandt van Codex Mulder advocaten. Ondanks dat de rechtbank Amsterdam deze advocaat eerder in het ongelijk heeft gesteld hierover (zie de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 18 mei 2012 met vindplaats LJN: BX0643) hanteert de betrokken advocaat nog steeds deze werkwijze en heeft hij tijdens een hoorzitting aangegeven dat zijn enige alternatief is om voor elk document een afzonderlijk verzoek te faxen;
- het doen van mondelinge Wob-verzoeken bij een callcenter van een bestuursorgaan, waarbij de verzoekers het betreffende gesprek heimelijk opnemen en het bestuursorgaan niet de gelegenheid bieden de verzoeker door te verbinden met de juiste afdeling en het Wob-verzoek correct af te handelen. De CVOM is meerdere keren met deze werkwijze geconfronteerd. Recentelijk heeft de rechtbank Amsterdam in een soortgelijk verzoek beslist dat het

bestuursorgaan in kwestie geen dwangsom verbeurde (uitspraak van de Rechtbank Amsterdam van 12 maart 2013 met vindplaats LJN: BZ6005);

- het bij hetzelfde bestuursorgaan herhaaldelijk indienen een Wob-verzoek dat telkens betrekking heeft op dezelfde informatie, terwijl verzoeker weet dat de gevraagde informatie zich onder een ander bestuursorgaan bevindt. Omdat de verzoeker in kwestie telkens verschillende personen bijstaat, is hier moeilijk tegen op te treden;
- het indienen van Wob-bezwaarschriften waar, onderaan in de tekst, een nieuw Wob-verzoek wordt gedaan;
- het indienen van Wob-verzoeken die zien op door verzoeker zelf gestuurde brieven;
- het indienen van heel veel Wob-verzoeken kort na elkaar naar aanleiding van één bekeuring waarbij veel verzoeken zien op informatie die reeds verkregen is. De Awb biedt het bestuursorgaan weliswaar de mogelijkheid om bij een herhaalde aanvraag, deze vereenvoudigd af te doen onder verwijzing naar het eerdere besluit, maar dit neemt niet weg dat telkens op het verzoek dient te worden beslist zodat ook deze ogenschijnlijk makkelijk behandelbare zaken, nog veel tijd vergen;
- het stapelen van Wob-verzoeken door bijvoorbeeld een Wob-verzoek te sturen over de toekenning van een dwangsom die verbeurd zou zijn in verband met het niet tijdig beslissen op een ander Wob-verzoek;
- het consequent betwisten van de ontvangst van besluiten wanneer deze niet aangetekend worden verzonden. Hierbij speelt een rol dat de jurisprudentie strenge eisen stelt aan het aannemelijk maken dat een besluit is verzonden door een bestuursorgaan.

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

[Redacted]

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 OP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon

[Redacted]

T [Redacted]

Datum 29 november 2013
Onderwerp Besluit Wob-verzoek

Bijlage:

* Dwangsombeschikking 12
oktober 2012

Geachte [Redacted]

Ons kenmerk
420360

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

In uw faxbericht van 1 januari 2013, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) verzocht om openbaarmaking van het aantal bij mijn ministerie aangevraagde dwangsommen en het aantal door mijn ministerie bij beschikking toegewezen dwangsommen op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen. Tevens verzocht u om openbaarmaking en toezending van alle tot u gerichte dwangsombeschikkingen.

Op uw verzoek van 1 januari 2013 is door mijn ministerie binnen de daarvoor geldende beslistermijn geen besluit genomen.

Tegen het niet tijdig nemen van een besluit op uw verzoek heeft u op 30 januari 2013 bij faxbericht een ingebrekestelling ingediend.

Bij faxbericht van 27 maart 2013 heeft u de uitbetaling van een dwangsom van € 1.260,- gevorderd.

Bij brief van 8 april 2013, kenmerk 372531, heb ik de ontvangst van uw verzoek en uw ingebrekestelling schriftelijk bevestigd.

Op 10 april 2013 heb ik een besluit genomen waarin ik heb vastgesteld dat ik aan u een dwangsom van € 1.260,- heb verbeurd.

Met deze brief neem ik een besluit op uw Wob-verzoek van 1 januari 2013.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob.

Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wob kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een overheidsorgaan of een onder verantwoordelijkheid daarvan werkzame instelling, dienst of bedrijf. Een dergelijk verzoek wordt ingewilligd met

inachtneming van het bepaalde in artikel 10 en 11 van de Wob. Op documenten die reeds openbaar zijn is de Wob niet van toepassing.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Inventarisatie documenten

Datum
29 november 2013

Op basis van uw verzoek zijn, behoudens een dwangsombeschikking van 12 oktober 2012 die aan u verzonden is, geen documenten bij mijn ministerie aangetroffen met de door u verzochte informatie.

Ons kenmerk
420360

Er is bij de verschillende onderdelen van mijn ministerie geïnventariseerd hoeveel ingebrekestellingen zijn binnengekomen en hoeveel beschikkingen, waarin verbeurde dwangsommen zijn vastgesteld, zijn genomen in 2012. De informatie die uit deze inventarisatie naar voren is gekomen, licht ik hieronder onder de overwegingen van mijn besluit toe.

Besluit

Ik heb besloten aan uw verzoek tegemoet te komen en de door u verzochte informatie openbaar te maken, met uitzondering van de daarin vermelde persoonsgegevens. De gevonden informatie over het aantal ingebrekestellingen en bij beschikking vastgestelde dwangsommen op grond van de Wet dwangsom en beroep blijft niet tijdig beslissen geef ik hieronder bij de overwegingen van dit besluit weer. Verder maak ik de bij beschikking van 12 oktober 2012 aan u verbeurde en vastgestelde dwangsom in 2012 openbaar. Een afschrift van deze beschikking heb ik bijgevoegd.

Voor de motivering van mijn besluit verwijs ik naar de overwegingen die hieronder zijn weergegeven.

Overwegingen

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege, voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer van bij de openbaarmaking betrokken personen wordt geëerbiedigd.

U heeft verzocht om informatie over de aan uzelf en alle overige personen verbeurde dwangsommen door mijn ministerie. De informatie waarover ik beschik wordt hieronder per dienstonderdeel van mijn ministerie weergegeven.

Ik heb echter geen namen en andere gegevens die te herleiden zijn naar de betrokken personen in dat overzicht opgenomen. Voorts heb ik uw eigen persoonsgegevens en de persoonsgegevens van de betrokken ambtenaar bij mijn ministerie onleesbaar gemaakt in het afschrift van de beschikking van 12 oktober 2012. Als het gaat om het beroepshalve functioneren van ambtenaren kan slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt echter anders indien het betreft de openbaarmaking van persoonsgegevens van de ambtenaren (vgl. ABRvS 18 juli 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA9807). In dit verband is van belang dat openbaarmaking in de zin van de Wob niet ziet het verstrekken van gegevens aan een individuele burger, maar op openbaarmaking aan een ieder. De functie van de betrokken ambtenaar houdt niet in dat deze beroepsmatig regelmatig in de openbaarheid treedt. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het

belang dat de persoonlijke levenssfeer van betrokkene(n) wordt geëerbiedigd, zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Aan u verbeurde dwangsommen in 2012

Datum
29 november 2013

Ons kenmerk
420360

2012

Dienstonderdeel	Aantal ingebrekestellingen	Aantal dwangsombeschikkingen	Totaalbedrag
SG-cluster	1	1	€ 940,-

Totaal verbeurde dwangsommen in 2012

2012

Dienstonderdeel	Aantal ingebrekestellingen	Aantal dwangsombeschikkingen	Totaalbedrag
SG-cluster	2	2	€ 1.220,-
DGVZ-cluster	3819	46	€ 75.153, 22,-
DGJS-cluster	92	24	€ 18.890,-
DGPOL-cluster	1	1	€ 1.260,-

In dit overzicht gaat het om de volgende dienstonderdelen die onder mijn departement vallen: het cluster van de secretaris-generaal (SG), het cluster van de directeur-generaal Vreemdelingenzaken (DGVZ), het cluster van de directeur-generaal Jeugd- en sanctietoepassing (DGJS) en het cluster van de directeur-generaal Politie (DGPOL).

De stukken die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, zullen op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst.

Hoogachtend,
De Minister van Veiligheid en Justitie,
namens deze,

P.J. van der Flier,
Hoofd sector Juridische Zaken, tevens
Juridisch Adviseur van het Ministerie van
Veiligheid en Justitie

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Veiligheid en Justitie, Directie Wetgeving en Juridische Zaken, sector Juridische Zaken, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj
Contactpersoon

Datum 12 oktober 2012
Onderwerp Dwangsombeschikking inzake niet tijdig beslissen op het verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur

Ons kenmerk
311684

Uw kenmerk
VOR-MINVENJ-2/020212A

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte

Op 15 augustus 2011 heeft u per e-mail een verzoek ingediend om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) over een bestuurlijke aangelegenheid.

Bij brief van 20 september 2011, kenmerk 5710840/11/CRW, is de ontvangst van dit verzoek bevestigd en de beslistermijn op het verzoek met vier weken verdaagd.

Op 2 februari 2012 heb ik een brief ontvangen waarin u aangeeft dat ik in gebreke ben een besluit te nemen op het verzoek van 15 augustus 2011.

Bij brief van 21 maart 2012, kenmerk 243480, heb ik de door u verzochte informatie toegezonden in de vorm van Rapportages burgerbrieven 2009, 2010 en 2011.

Wettelijk kader

Artikel 4:17 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb), voor zover van belang, luidt:

1. Indien een beschikking op aanvraag niet tijdig wordt gegeven, verbeurt het bestuursorgaan aan de aanvrager een dwangsom voor elke dag dat het in gebreke is, doch voor ten hoogste 42 dagen. De Algemene termijnenwet is op laatstgenoemde termijn niet van toepassing.
2. De dwangsom bedraagt de eerste veertien dagen € 20 per dag, de daaropvolgende dagen € 30 per dag en de overige dagen € 40 per dag.
3. De eerste dag waarover de dwangsom verschuldigd is, is de dag waarop twee weken zijn verstreken na de dag waarop de termijn voor het geven van de beschikking is verstreken en het bestuursorgaan van de aanvrager een schriftelijke in gebrekestelling heeft ontvangen.

In artikel 4:18 van de Awb is bepaald dat het bestuursorgaan de verschuldigdheid en de hoogte van de dwangsom bij beschikking vaststelt binnen twee weken na de laatste dag waarover de dwangsom verschuldigd was.

Overwegingen

De beslistermijn op uw verzoek om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur van 15 augustus 2011 (hierna: het Wob-verzoek) is, gelet op artikel 6, eerste lid, van de Wob, geëindigd op 12 september 2011.

Op 21 maart 2012 is een beslissing tot toezending van de door u verzochte informatie in de vorm van de Rapportages burgerbrieven 2009, 2010 en 2011 genomen. Daarmee staat vast dat ik niet binnen de geldende beslistermijn op uw Wob-verzoek heb beslist.

U stelt dat u op 13 september 2011 een ingebrekestelling heeft verzonden wegens het niet tijdig nemen een besluit op voormeld verzoek. Voorts stelt u dat niet binnen twee weken na de ingebrekestelling alsnog een besluit is genomen, waardoor u recht heeft op een dwangsom. De dwangsom zou laatstelijk verschuldigd zijn op 9 november 2011, waardoor ik uiterlijk op 23 november 2011 een dwangsombeschikking had moeten nemen.

Deze ingebrekestelling van 3 september 2011 is door mijn ministerie niet ontvangen. Een dwangsom wordt verbeurd, gelet op artikel 4:17, eerste lid, van de Awb voor elke dag dat ik in gebreke ben. Nu ik nog niet in gebreke was gesteld, is geen dwangsom verschuldigd tot en met 9 november 2011.

De vorderingsbrief van 23 november 2011 die u stelt te hebben verzonden, is evenmin door mijn ministerie ontvangen. Gelet daarop, is ook op deze datum geen sprake van een ingebrekestelling in de zin van artikel 4:17 van de Awb, waardoor geen dwangsom is verschuldigd.

Op 2 februari 2012 heb ik een brief ontvangen, waarin u aangeeft dat op 23 november 2011 een vorderingsbrief en ingebrekestelling is verzonden wegens niet tijdig beslissen op het Wob-verzoek van 15 augustus 2011. Deze brief van 2 februari 2012 beschouw ik als ingebrekestelling wegens niet tijdig beslissen op het Wob-verzoek van 15 augustus 2011.

Ingevolge artikel 4:17, derde lid, van de Awb is de eerste dag waarop een dwangsom verschuldigd is de dag waarop twee weken zijn verstreken na de dag waarop de termijn voor het geven de beschikking is verstreken en het bestuursorgaan van de aanvrager een schriftelijke ingebrekestelling heeft ontvangen. Gelet op het voorgaande is de eerste dag waarover een dwangsom verschuldigd is 17 februari 2012. De laatste dag waarover een dwangsom verschuldigd is, is 21 maart 2012.

Ingevolge artikel 4:17, tweede lid, van de Awb bedraagt de dwangsom de eerste veertien dagen € 20 per dag, de daaropvolgende veertien dagen € 30 per dag en de overige veertien dagen € 40 per dag.

U heeft recht op een dwangsom van € 20 per dag vanaf 17 februari 2012 tot en met 1 maart 2012, een dwangsom van € 30 per dag vanaf 2 maart 2012 tot en met 15 maart 2012 en een dwangsom van € 40 per dag vanaf 16 maart 2012 tot en met 21 maart 2012.

In totaal heeft u recht op een dwangsom van € 940.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Datum
12 oktober 2012

Ons kenmerk
311684

Voor zover u stelt dat een dwangsom verschuldigd is wegens het uitblijven van een dwangsombeschikking en het uitblijven van beslissingen op de door u verzonden vorderingsbrieven, overweeg ik het volgende.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

De in artikel 4:17 Awb opgenomen dwangsomregeling heeft uitsluitend betrekking op beschikkingen op aanvraag en niet ambtshalve genomen beschikkingen. Uit artikel 4:18 Awb vloeit de plicht voort om ambtshalve de verschuldigdheid en de hoogte van de dwangsom bij beschikking vast te stellen binnen twee weken na de laatste dag waarover de dwangsom verschuldigd is. Het indienen van een aanvraag tot het nemen van een ambtshalve beschikking, leidt er niet toe dat artikel 4:17 Awb van toepassing is. Voor zover u een aanvraag tot nemen van een ambtshalve dwangsombeschikking heeft gedaan, kan het uitblijven van deze beschikking niet leiden tot het verbeuren van dwangsommen. Dat geldt ook voor het uitblijven van beslissingen op uw brieven waarin u uitbetaling van de dwangsommen vordert, aangezien het geen beschikkingen op aanvraag betreft.

Datum
12 oktober 2012
Oms kenmerk
311684

Besluit

Ik stel de aan u verschuldigde dwangsom wegens het niet tijdig beslissen op uw verzoek om informatie op grond van de Wob van 15 augustus 2011 vast op € 940.

Deze dwangsom wordt binnen zes weken na dagtekening van dit besluit aan u betaald op het door u bij brief van 2 februari 2012 verstrekte rekeningnummer

Hoogachtend,
De Minister van Veiligheid en Justitie,
namens deze,

*Hoofd sector Juridische Zaken, tevens
Juridisch Adviseur van het Ministerie van
Veiligheid en Justitie*

BEZWAARCLAUSULE

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend en tenminste uw naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust, bevatten. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Veiligheid en Justitie, Directie Wetgeving en Juridische Zaken, Sector Juridische Zaken, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag.

